

ють діяльність на ринку автотранспортних перевезень [1].

Аналіз етапів розвитку транспортної галузі за 2007 - 2008 роки характеризується зниженням обсягів перевезень вантажу та вантажообігу всіма видами транспорту, окрім автомобільного. У тенденції розвитку обсягів перевезень та вантажообігу автомобільним видом транспорту спостерігається певний підйом. Цей висновок можливе зробити за допомогою складеної табл. 1.

Таблиця 1

Показники розвитку вітчизняної транспортної галузі за 2007 - 2008 роки

Показник	Значення за роками									
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	за січень 2009
Обсяг перевезень вантажів, млн.тонн – усіма видами транспорту	672,1	752,1	770,1	855,8	826,9	809,3	858,4	902,7	891,8	47,0
у тому числі										
залізничним	295,9	369,9	391,0	443,5	460,9	448,7	476,8	512,5	498,8	26,7
автомобільним	-	-	161,4	176,0	124,4	126,5	154,8	169,7	186,6	7,0
водним	-	-	16,4	18,8	20,6	21,4	23,0	24,3	19,5	0,4
трубопровідним	218,0	215,1	201,2	217,4	220,9	212,6	203,7	196,1	186,8	12,9
авіаційним	-	-	-	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
Вантажообіг, млрд. т/км –	369,2	384,5	398,1	450,7	469,4	460,6	477,2	496,4	491,8	27,6718
у тому числі										
залізничним	173,2	177,5	193,1	224,9	233,6	223,4	240,6	262,8	256,9	13,628
автомобільним	-	-	12,0	14,1	15,3	19,7	25,3	29,4	37,4	1,7174
водним	-	-	13,0	14,7	14,9	15,9	18,6	18,0	15,8	0,5027
трубопровідним	173,3	185,0	179,9	196,5	205,3	201,3	192,4	185,8	181,3	11,7989
авіаційним	-	-	-	0,5	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,0248

Табл. 1 дозволяє проаналізувати динаміку обсягів вантажних перевезень різними видами транспорту. Аналіз відповідних показників розвитку сфери транспорту в теперішній час (початок 2009 р.) свідчить про те, що тенденція зниженням обсягів перевезень вантажу та вантажообігу всіма видами транспорту продовжується.

За січень 2009 підприємствами транспорту перевезено 47,0 млн.т вантажів, що становило 64,9% від обсягу перевезень вантажів у січні 2008. Вантажооборот досяг 27,7 млрд.т/км, що склало 67,7% від обсягу січня 2008.

У січні 2009 перевезення вантажів залізницями становили 67,1% від обсягів в Ічня 2008, у тому числі відправлення вантажів - 68,4%. Відправлення вантажів зменшилося на Львівській залізниці - на 51,6%, Південно-Західній - на 48,6%, (Одеській - на 35,8%, Придніпровській - на 33,4%, Донецькій - на 25,9%, Південній на 22,0%. Відправлення цементу знизилася на 69,7%, будівельних матеріалів - на 67,2%, лісових вантажів - на 49,6%, брухту чорних металів - на 47,6%, чорних металів - на 38,6%, залізної та марганцевої руди - на 34,0%, нафти і нафтопродуктів на 31,6%, коксу - на 30,1%, хімічних і мінеральних добрив - на 26,2%, кам'яного вугілля - на 13,8% [2].

Вітчизняний морський та річковий торговельний флот виконав перевезення

Кусик Н.Л., к.е.н., доцент

Веретеннікова Д.А.

Одеський національний університет ім. І.І.Мечникова

ПІДПРИЄМСТВА АВТОМОБІЛЬНОГО ТРАНСПОРТУ УКРАЇНИ: ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ

Транспорт є одним з найважливіших секторів соціально-економічної структури країни, який забезпечує потреби суспільного виробництва і населення у перевезеннях, цілісність економічного простору, відіграє важливу роль у розвитку міжнародних зв'язків, оскільки носить інфраструктурний характер, має суттєве загальноекономічне, соціальне, культурне і політичне значення, виконує загальнодержавні господарські функції та ін. Як вид діяльності, транспорт носить міжгалузевий характер, спроможний активно впливати на процеси розширеного відтворення. Так у 2005 році питома вага транспортної галузі у структурі ВВП України складала понад 12,0%. Транспортно-дорожній комплекс України об'єднує залізничний, автомобільний, авіаційний, морський та річковий транспорт, мережу автомобільних доріг загального користування, а також міський електротранспорт, зокрема метрополітен. У сфері транспорту та зв'язку функціонують: близько 700 державних підприємств, установ і організацій, 32 діючі аеропорти, 20 державних морських торговельних портів, 10 річкових портів, 6 залізниць, 97 авіа- та близько 150 судноплавних компаній різних форм власності, понад 58 тис. суб'єктів господарювання, які здійсню-

вантажів в обсязі 0,4 млн.т, або 49,0% від обсягу січня 2008. Перевезення вантажів підприємствами річкового транспорту становили 40,0% обсягів січня 2008, морського транспорту - 56,5%. Закордонні перевезення вантажів річковим транспортом скоротилися на 54,0%, морським - на 53,3%. Обсяг переробки вантажів у торговельних і рибних портах та на промислових причалах (морських і річкових) зменшився на 1,5%. Переробка імпортованих вантажів зменшилася на 51,1%, транзитних - на 8,9% та внутрішнього сполучення - на 17,5%. Кількість оброблених суден - закордонних та інфракт - зменшилася на 7,5% і становила 1,4 тис. одиниць.

Магістральними трубопроводами у січні 2009 транспортовано 12,9 млн.т вантажів, що склало 61,1% від обсягу транспортування вантажів у січні 2008. Перекачка газу зменшилася на 46,0%, аміаку - на 85,5%, транспортування нафти зросло на 1,4%. Транзит газу скоротився на 61,9%, аміаку - на 81,4%, нафти - на 8,8%. Зниження обсягів перевезень вантажу та вантажообігу всіма видами транспорту за 2007 - 2008 роки не торкалося тільки автомобільного транспорту. Але показники розвитку цієї сфери в теперішній час (січень 2009) свідчать, що така тенденція, на жаль, вже розпочинається. Так, підприємствами автомобільного транспорту (з урахуванням перевезень фізичними особами-підприємцями) за січень 2009 перевезено 7,0 млн.т вантажів, що становить 65,5% від обсягу перевезень вантажів у січні 2008, та виконано вантажообіг в обсязі 1,7 млрд.т/км, який скоротився на 14,1% [2]. Це свідчить, що тенденція зростання вантажообігу та обсягу перевезень вантажів автомобільним видом транспорту зупинилась і почала стрімко знижуватися. Це були лише кількісні показники.

Визначення статистичних даних за якісними показниками автотранспортних послуг (збереженості вантажів, надійності перевезень, своєчасності) є індивідуальною та конфіденційною інформацією підприємств. У більшості випадків ця інформація не доводиться до широкого кола користувачів. Анкетні опитування населення з приводу якості транспортного обслуговування свідчать, що 12 - 14% споживачів незадоволені якістю; 40% вважають якість транспортних послуг задовільними [1].

Вирішення проблем якості неможливе без ефективного управління нею, в вершні чергу, на рівні підприємства. В зв'язку з необхідністю удосконалення управління якістю треба вивчити сучасні погляди на якість, дослідити здобутки вітчизняної та зарубіжної теорії та практики з проблеми якості автотранспортних послуг. Показники якості автотранспортних перевезень, в Україні знижуються у геометричній прогресії як наслідок погіршення загальної ситуації в країні. Найбільш актуальні проблеми виникають в Одеській області, про що свідчать страйки вантажних перевізників. Ситуація в цій сфері не покращиться доки не знизиться оплата при проходженні технічного огляду, не знизиться податок з транспортних засобів (який зріс у 5 разів), держава не встановить мінімальні ціни на транспортування вантажу та ін. Таким чином, в сучасних умовах необхідно щоб держава як можливо швидше створила відповідні умови для запобігання системної кризи в цій галузі.

Література

1. Криворучко О.М. Менеджмент якості на підприємствах автомобільного транспорту: теорія, методологія і практика: Монографія. - Харків: ХНАДУ, 2006. - 404 с.
2. Державний комітет статистики України // <http://www.ukrstat.gov.ua>